

מסורת הש"ס

(א) לעיל יא, וי"ג, ט; (ב) סוטה טו, מנחות ו, יא; (ג) לעיל טו, יומא מת, נזכר מנחות כו; עיי' ת"כ וירקא גרבה פרש' ד הייא, ע"ע ירוש' יומא פ"ה ה"א, (ד) ע' ת"כ וירקא חובבא פרש' ג ה"י, (ה) וימתא ע"ש, ע"ש טו; ע"ש דלמא וואלמר דר' יהודה המקבל וכו', (ו) נע' חו' לקמן לד'; ד"ה למעטינן, (ז) יומא מת, כ"צ קול; וכתבונא מדן: ירוש' ג ה"י, (ח) וימתא ע"ש, פ"ה ה"א, הוריות פ"א ה"ג, (ט) לקמן גל: מנחות יז, (י) וירקא ה דיב, (י"א) לקמן סט, (י"ב) לקמן כו, (י"ג) לעיל טו, (י"ד) ועי' לעיל יא, בתורה בא:

הגהות הב"ח

(א) גמ' והאמר רב יהודה אמר רב הטומע נירי: (ב) שם מנחיה ענין לקבלה: (ג) ר"ש ד"ה מה טעמא וכו' קדשים חא כחטאת באכאשא לכי תתקשקש: (ד) ד"ה נא לעובדה וכו' ככלי הווא וכשרה וכו' אי בעי ככלי: (ה) ד"ה לקומן וכו' בימין סד"א דהואיל כ"ל ודע"א:

שינויי נוסחאות

[א] וימתא (מת א) הני דהאמר רב יהודה המקבל (הגרביה ובה כבי"ט): [ב] ל"ל ואת כל דם הפר ישפך, וכה' כמקון (הגרביה ובה' בכתוביה): [ג] ל"א ר"ש שלא בכלי שרת כשרה (גרביה): [ד] אצבע וכהונה מדר' יהודה (גרביה): [ה] וימתא (גרביה): [ו] ל"ל ביד (הגרביה): [ז] שזרקתו (כבי"ט): [ח] כלן קסד' ומסד' דאי סד' צ"ק וק"ט ובה' בדין): [י] דורשיהם כן שבעתי בסדר (שי"ט): [יא] והא בשפיכת כ"ל (שי"ט): [יב] בלוי (שי"ט): [יג] שזרקתו (כבי"ט): [יד] דבריהם כל מבששים (הר"י): [טו] והא דאמרינן מתקן, ל"ל דבריהם כל הפסולין תנן קיבל כו' (שי"ט וגריון): [טז] דקר' קאי פ'אלקמיה (שי"ט חז"א): [יז] אכל כה"א ולי"ק פי' דקאי דאלתעיל ע"ש גיטתם ופירושה, וע"ע קריא', ט"ק ומלא"ט: [יח] יהודי (כ"ה כהנאה): [יח] ל"א הולכה מי"מ [קשתן] הא לא כתיב (ד"ו גריון): [י] אכל טקף כי יהיך הדוח מבשריו לעיל בשולח פ"ק הולכה בור א לאו משום דליקין מקדש: [ב] בגלליה דמס' ל"א ואתי, ולי"ע לכשר' (חז"א ס"ד קט"ה ושי"ט): [בא] דמשני בשולח כי חטאת (לקמן ג) א) סבר כ"ל (שי"ט): [בב] דהייקשא ואידך שנייה כו' כ"ל (שי"ט, צ"ק, וכה' בתוס' ספרי וכו'): עיניהם א"ן מ"מ מקומא אלא לקמן אחר מילות משני' דמוצויע ל"פנין לה (צ"ק, הגר"א אברהם, ועיין בס"ד דמקסי גיטתא אשכנזי: [בג] ל"ל חורין (שי"ט): [בד] ל"ל לרי' (שי"ט): [בה] ל"ל כתיב יעש"ב (הגר"א אברהם, ויכ"ש מתק מילת וירבנן, וגם' מתמיה דבהן: [בז] ע"א י"מ מ"ש להגיה: [בז] מליץ בוריקה: [בח] נהלא דמיתב ענישה ר"ש מתקן, וי"ל כדאמרינן בספרינו בא לעובדה ככלי עובדה בשמאל כו': [בט] מדנביהם משמע דנא לעובדה בשמאל כאשם קאי על עובת הקבלה, ועי' תוס' מנחות שדמו פ"ה (גריון):

ליקוטים

דס תופר יקבלו, כלומר מדס שכתוב בפסוק קח היתם מנו ונשאר דם והתפר אותו על המזבח שנמצא הפסוק דם מהפר, קסבר גורעין היתם ומסויסין אותו על הפר ודורשינן אותו דם מהפר כו', ואם קבל דם הפר בכלי ותשפך מהם הכלי ואספסו שר כי הכלי קדש כבר, (ר"ש יומא מת), גורעין ומוסיפין ודורשינן, כלומר דבר

שפסותה ביידי הלכה למשה מסיני שהיו קדש ורשע לו רמז מן התורה, אצ"פ שאין מקום הרמז ההוא מסורת ביידינו, אנו רשאיין לגרוע מתוכה זו ולהוסיף בשניה כדי לדרוש את המקרא על דרך הדין המסור ביידינו כדי לעמוד על מקום הרמז מן התורה, וכי יומא אם איתא לכתוב קרא הלא, דאנו לאו מיערק קא איתני לפעקדיה לקרא משפטיה לגמרי, דהא קיימא לן אין מקרא יוצא מידי פשוטו אלא בכבוד ודפרשת יבמין בלחור, הליכך אצטרך קרא כדכתיב לפשטיה כו', (ד' רמז צ"ב ק"א):

נחטאת [ד]נשאר קרננות כשרים בשמאל כדאמרי עשה ר"ש [ב] בשמאל כאשם [א] וא"ת כיון דילפינן וכו' (תוס' ח"י, ח"ב): **בא"ד** ותי דר"ש חז"ל אפליגי ולהכריע בשום דעבודה שאפשר לבטלה הוא, י"ב, כי היכי דהוא מכשיר לעיל בטליה פ"ק (דף ק) הולכה בור א לאו משום דליקין מקיץ:

כל הזבחים שקבלו דמן

ולרבי שמעון דלא צעי קידוש קומץ. כדאמר בהקומץ רבה (מנחות דף כו, ט) **שלא בכלי שרת** פסולה ורבי שמעון מכשיר: **ולמ"ד נמי ר"ש צעי קידוש קומץ**. דאיכא אמוראי דפלגי התם במילמיה דר"ש ואיכא למ"ד הכל מודים בקומץ שטעון קידוש וכי קאמר ר"ש [ג] כשרה

בהקטרה קאמר אס נטלו מתוך כלי

שרת לאחר שקידשו והקטירו צידו:

בשמאל אכשורי מכשר. לקדש דלא

עדיף קידוש הקומץ מנקלת הדס

דמכשר לה רבי שמעון בשמאל: אי

לקמילה גופה. שמהא צימין דלר"ש

לא נפקא ליה **י'** מוקמן הבהן דהא

אמרו לעיל [ו,א]. דצעין לרבי שמעון

אכצב **ו'** מדר' יהודה נפקא: מאי

טעמא דר' שמעון. דמכשר הקטרת

קומץ שלא בכלי אס העלן **ו'** למוצה

צידו אמר קרא צננמה קדש קדשים

הוא **ו'** לכי איתקש מנחה לחטאת

ואסם לומר לך נא לעובדה ציד

עובדה צימין כחטאת שזריקת דמה

צימין **ו'** במתן אכצב ולא בכלי וצעיא

ימין דכתיב זה אכצב וכהונה: נא

לעובדה ככלי עובדה בשמאל כאשם.

שזריקה **ו' ככלי **ו'**** והיא כשרה בשמאל

לר"ש כדאמר לעיל זרק בשמאל פסול

ור' שמעון מכשיר אלמא אי צעי ציד

עצד אי ככלי עצד וממילא נפקא

קמילה צימין דהא עבודת יד היא

ולא עבודת כלי: **לקומץ דמנחה**

חוטא. שמהא קמילתו צימין **ו'**:

דהואיל וא"ר שמעון. בצ"ק דמנחות

(דף ג) צדין הוא שמהא מנחת חוטא

טעונה שמן ולבונה שלא יאה חוטא

נשכר ומפני מה לא הטעיניה שלא יאה

קרננו מתהדר קד"א קמילה שמהא

מתכשר זה קמ"ל יד יד דרצא. כולה

שמעתי' מנמחות: **מתני'** **נשפך**

על הרצפה. מוארז בהמה שלא

נתקבל ככלי: **גמ'** מהפר יקבלנו.

שאם נשפך מן הוואר על הרצפה

ואספו פסול שהרי לא נתקבל מהפר **ח**.

דאי ס"ד דהאי מ"ס דכתיבא צדמס

דרשינן ליה כדכתיב דמשמע מקאת דרשינן ליה דכתיבא אותה על חצירתה ודורשים **א** כר"ש

בסדר יומא: בשפיכת **י' ציירים כפיצ**. ולא בקבלה: דהא ליסיה למוליה

דס. שכבר ניתן ממנו על הקרנות: **ספין למעלה**. שלא יפול דס

הספין על המזרק: ודבר אחר. ספין **בשפס מורק**. ולא לתוכן **א**:

כפורי וזה. קרי למזרקין בספר עזרא על שם קינוח כדאמר במסכת

חולין (דף כ) אי איכא צלימא דפרישא למכפריה א"ר וצעי לכפורי

דייה בההוא גצרה גבי גירון קיסר (גיטין דף טו, ב) **לריד שיטן**

ורידין

דלא כתיב זה אכצב ולא פליג ר' שמעון ואע"ג דדרשי' ימין מהיקשא

בהיקש אלא למאן דאמר אין חורר ומלמד בהיקש אמאי לא פליג ר' שמעון והשחא

הא דמשני **א** צפ"ק דחולין (דף כג, ב) סבר לה כרבי

שמעון דכהונה צעיא אכצב היינו כמאן דאמר חורר ומלמד בהיקשא **ב** אכל רבי שמעון דמכשר בצרייתא הכא שמאל צזריקה לא צעי

למילף ימין בהיקשא דזאת התורה מחטאת דסבר דזריקה מהואה לא ילפינן ואידך שנייא דמשני בצרק התורה (מנחות דף פג, ב) כדי נסבה

הוי כמאן דאמר אין חורר ומלמד בהיקשא ומיהו בצרק קמא דחולין (דף כג, ב) לית שנייא דכדי נסבה אכל בצוק דס חטאת (לקמן דף נה, ב)

משני תרוייהו ומיהו אפשר דהכא מודו כולי עולמא דחורר ומלמד בהיקשא כיון דמזוירע חול **ב** דהוא מלמד דראשון ומתירון זה אנו לריכין

בסומין [דדרישן] **ט** נא לעובדה ציד עובדה כחטאת והיינו היקש וחטאת גופיה מגזירה שזא דמזוירע ל"פנין לא וחס תאמר מאי פריך

והרי זריקה דלא אכצב אלא כהונה ופסולה ולא פליג רבי שמעון [מת"ק] נמי הוה ליה למיפריך לאמאי פסל שהרי בחטאת צעי

אכצב בצרייתא כדאמר באכצבו ולקח וגם אמרו דתנא קמא סבר מקרא נדרש לפניו אכל מכהונה לא יליף ואי פסול צזריקת שמאל בשאר

קרצנות מהיקשא דזאת התורה א"כ מאי פריך מר' **ב** שמעון ונראה לי דמדרבנן לא הוה צעי למיפריך דהוה מאי למימר דטעמא דרבנן

לאו משום דאכצב נדרש לפניו וצרייתא דמני באכצבו ולקח לדברי ר' שמעון נקטייה וטעמא דרבנן דפסלי שמאל בקבלה משום דכתיב

ולקח הכהן מן הדס וסברי רבנן כהונה לא צעיא אכצב וכן משמע פרק דס חטאת (לקמן דף נה, ב) דפרריך ימין מדרבה דר כר חנה נפקא

ומשני ימין כדי נסבה ואיציעת אימא כר' שמעון דאמר כהונה צעיא אכצב מכלל דלרבנן כהונה לא צעיא אכצב ולכך הוצרך לשנויי כדי

נסבה ולרבנן דכתיב זהו **ב** צזריקה בשאר קרצנות כהן משמע ימין ולא צריך למילף מאכצב דחטאת. צרו"ך:

גורעין ומוסיפין ודורשינן. לא שייך למיפריך סכינא חריפא אפסקא קראי **א** אלא כשמסכר מציא אחת כי יהיא דיש גומלין (צ"ב דף ק"א): ואס

תאמר חיפוק לי מדממעטינן דס ספין כל שכן שעל הרצפה ויש לומר דלימלא דס ספין גרע משום דנתקבלה בפסול אי נמי

אי לאו טעמא דגורעין ומוסיפין ודורשין הוה אמיינא דמדס הפר ולא מדס הפר ודבר אחר תאמ' למעוטי שעל הרצפה אכל דסקין שפיר דמי:

בשפת מורק. [פירש"י] צחוץ ולא שיפול [לתוכו פ"י] צחוץ המזרק דאס כן הוה ליה דבר אחר [ואין להקשות] דגבי

הואה דפרה אמרינן גמר להוזה מקנח ידיו בגופה של פרה בצרק קמא דמנחות (דף יז, א) אכל הכא לא מקנח ליה

לסכין בגופה של פרה לפי שאז היה הסכין מלא וימין ולא היה עוד נאה לשחוט ומיהו כההיא שמעתא גופה גבי פרה אמרינן

בשלמא ידו מקנח לה בגופה של פרה אלא אכצבו צמאי מקנח אמר אציי בשפת מורק והשחא ידו נמי ליקנח בשפת

כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני זבחים

כה.

העוף נמי לא הוה **א** צעי ימין במליקה אלא בהזאה דווקא וא"ת

וכיון דר' שמעון פליג במליקה א"כ מתני' דפרק חטאת העוף (לקמן

דף סח, ב) דמלק בשמאל כו' לא תמיא כרבי שמעון **א** והא על כרחין

כרבי שמעון תמיא מדקמני ספא או צלילה אינו מטמא בגדים אצית

הצליעה ומפרש טעמא **ו'** משום דכל

שפסולו בקדש אינו מטמא בגדים

אצית הצליעה ומפרש בגמרא דכיון

דקך שחיטה מתרת את האיסור פי'

שאס עלה לא ירד והיינו כרבי שמעון

דלרבי יהודה נשחטה צלילה תרד

דממעט לה מוצאת היא העולה

צפירקין **ו'** וי"ל דההוא תנא סבר לה

כוותיה צחאל ופליג עליה צחאל אי

נמי אפי' רבי יהודה מודה בעופות

דלא ירדו משום לילה דכיון **ו'** דהוה

פסולן בקודש דלא כתיב שלשה

מישוטי אלא צנחמה וא"ת דצריכי

מוצה מקדש (לקמן דף פג, ב) מפקי רבי

עקינא ורבי יוסי הגלילי מעולה

וכצסיס דמוצה מקדש את הראוי לו

ומאן דדריש מכצסיס פוסל הרצה

בעוף ויתר מצנחמה וי"ל דרבי יהודה

סבר כמאן דדריש מעולה ולא

מהכצסיס **א** או משאר דרשות דהתם

ורצינו שמואל מיישב גירסת הספרי

ומפרש והרי זריקה דלא כתיב אלא

כהונה ותנן זרק בשמאל פסל ולא

פליג רבי שמעון דמכיון **ו'** דתנן כל

הזבחים שקיצל בשמאל פסל כל שכן

וזריקה שהיא עיקר כפרה ולא פליג

רבי שמעון כי אס על קבלה ואי

הוה פליג אצריקה הוה ליה לאשמועינן

נא דהימירא דמכשיר ר' שמעון

צזריקה וכו"ש בקבלה וז"ע אי

מאי לפרש הכי לשון ותנן זרק

בשמאל פסל והא **א** דלמרי' בצרק

כל הפסולין (לקמן דף ג, ב) קבל

צימין וממן בשמאל יחזור **ו'** לימין והיינו

משום הזריקה דצעי ימין דאי משום

הולכה **א** מפני מה הא לא כתיב זה

אכצב ואמאי פסל ומו דרבי שמעון

הוה ליה לפלוגי ולהכשיר משום דעבודה שאפשר לצטלה הוא **א**

ושמא לכתחילה קאמר יחזור לימין שלא יעשה זריקה בשמאל אכל

דציעדז זרק בשמאל כשר א"ר משום הולכה נמי קאמר לכתחילה

יחזור לימין אכל דציעדז כשר א"ר **ב** מייירי בחטאת דמודה ר' שמעון

דצעי ימין צזריקה וא"ת וכיון דילפינן אכצב דחטאת בגזירה שזא

מאכצב דמזוירע דהויא צימין היכי ילפינן ימין בשאר קרצנות מחטאת

בהיקשא דזאת התורה הא פלוגתא דאמוראי היא צריס אחיה מקומן

(לקמן דף ג, ב) אי דבר הלמד מגזירה שזא חורר ומלמד בהיקש או לא

ונראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן דמיחא הכא טפי פריך והרי זריקה

נראה מתוך כך דכל שכן ד